LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2011 M. RUGPJŪČIO 10 D. ĮSAKYMO NR. V-773 „DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 21:2011 „MOKYKLA, VYKDANTI BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2017 m. kovo 13 d. Nr. V-284
Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymą Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ ir išdėstau jį nauja redakcija:

„**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS**

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN 21:2017 „MOKYKLA, VYKDANTI BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“ PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnio 12 dalimi ir 16 straipsnio 1 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos higienos normą HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 13 punkto nuostatos taikomos po šio įsakymo įsigaliojimo naujai statomoms mokykloms, mokykloms, pradedančioms vykdyti veiklą ne mokslo paskirties pastatuose ar patalpose, formuojant ir pertvarkant veikiančių mokyklų žemės sklypus;

3.2. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 15, 16, 17, 34 punktų, 35.2, 35.3 papunkčių, 36, 41 punktų ir 48.3 papunkčio nuostatos taikomos po šio įsakymo įsigaliojimo naujai statomoms mokykloms, mokykloms, pradedančioms vykdyti veiklą ne mokslo paskirties pastatuose ar patalpose;

3.3. šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 14, 22 punktų, 30.6 papunkčio, 31, 43, 53 punktų, 56.2, 56.3 papunkčių nuostatos taikomos po šio įsakymo įsigaliojimo naujai statomoms ir rekonstruojamoms mokykloms, mokykloms, pradedančioms vykdyti veiklą ne mokslo paskirties pastatuose ar patalpose. Rekonstruojant esamą mokyklos pastatą, šiame papunktyje nurodyti reikalavimai taikomi pertvarkomai mokyklos pastato daliai. Veikiančioje mokykloje draudžiama mažinti mokyklos projekte numatytą sanitarinių įrenginių skaičių, jei šių įrenginių paliekama mažiau, nei nurodyta šiuo įsakymu patvirtintos higienos normos 43 punkte.“

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymuose nuoroda į Lietuvos higienos normą HN 21:2011 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ reiškia nuorodą į Lietuvos higienos normą HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“;

2.2. šis įsakymas įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2017 m. kovo 13 d. įsakymo Nr. V-284
redakcija)

LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 21:2017 „MOKYKLA, VYKDANTI BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS. BENDRIEJI SVEIKATOS SAUGOS REIKALAVIMAI“

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši higienos norma nustato pagrindinius mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas (toliau – mokykla), įrengimo ir jose vykdomo ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimus. Ši higienos norma netaikoma profesinio mokymo įstaigoms.

2. Šios higienos normos reikalavimai privalomi asmenims, projektuojantiems, statantiems, rekonstruojantiems, remontuojantiems, įrengiantiems, eksploatuojantiems mokyklų statinius ir (ar) patalpas, mokyklų savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendinančioms institucijoms, mokyklų savininkams (dalininkams), mokyklų vadovams, pagal kompetenciją kontrolę vykdančioms institucijoms.

3. Mokykla gali vykdyti veiklą tik gavusi teisės akto [11.21] nustatyta tvarka leidimą-higienos pasą.

4. Jeigu mokykloje organizuojamas ikimokyklinis ir (ar) priešmokyklinis ugdymas, vaikų ugdymo sąlygos turi atitikti teisės akto [11.20] reikalavimus.

5. Darbuotojai, nurodyti teisės akte [11.5], mokykloje gali dirbti tik šio teisės akto nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą, o darbuotojai, nurodyti teisės akte [11.18], gali dirbti tik šio teisės akto nustatyta tvarka įgiję žinių higienos ir pirmosios pagalbos teikimo klausimais. Asmens medicininės knygelės (sveikatos pasas) (forma Nr. F048/a) [11.8], Sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimai [11.18] ar jų kopijos turi būti laikomi mokykloje.

6. Mokyklos darbo laiku lengvai pasiekiamoje vietoje ir, jei mokykloje įrengta, – sporto salėje, mokymo kabinete, kuriame atliekami praktikos darbai su konstrukcinėmis medžiagomis (toliau – konstrukcinių medžiagų dirbtuvės), mokymo kabinete, kuriame atliekami praktikos darbai, susiję su elektronika (toliau – elektronikos mokymo kabinetas), mokymo kabinete, kuriame atliekami praktikos darbai, susiję su maisto tvarkymu (toliau – mokomoji virtuvė), mokymo kabinete, kuriame atliekami praktikos darbai, susiję su tekstile (toliau – tekstilės mokymo kabinetas) turi būti įmonės pirmosios pagalbos rinkinys, kurio sudėtis ir apimtis turi atitikti teisės akto [11.12] reikalavimus.

7. Mokyklos sklypas ir patalpos, jose esantys įrenginiai turi būti įrengti ir prižiūrimi taip, kad juos naudojant būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, nutrenkimo, sužalojimo elektros srove, sprogimo ir pan.).

8. Mokyklos, kurioje vykdomas 7(6)–10 metų mokinių mokymas pagal pradinio ugdymo programą, ir mokyklos, skirtos mokiniams, dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokytis pagal pritaikytas ugdymo programas (regos sutrikimą turintiems mokiniams, intelekto sutrikimą turintiems mokiniams, elgesio ir emocijų sutrikimų turintiems mokiniams), sklype ir patalpose:

8.1. draudžiama sodinti ir auginti šios higienos normos priede nurodytus nuodinguosius augalus;

8.2. šios higienos normos priede nenurodyti augalai, galintys kelti pavojų mokinių sveikatai (apsinuodijimo, susižalojimo), gali būti auginami tik mokiniams nepasiekiamose vietose.

9. Mokykloje turi būti sudarytos sąlygos maitinimui organizuoti. Maitinimas organizuojamas teisės akto [11.24] nustatyta tvarka.

10. Jei mokiniai apgyvendinami mokyklos bendrabutyje, apgyvendinimo sąlygos turi atitikti teisės akto [11.22] reikalavimus.

II SKYRIUS
NUORODOS

11. Teisės aktai, į kuriuos šioje higienos normoje pateiktos nuorodos:

11.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas;

11.2. Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas;

11.3. 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL 2008 L 353, p. 1);

11.4. 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo (OL 2012 L 167, p. 1);

11.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimas Nr. 544 „Dėl Darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“;

11.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“;

11.7. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1998 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 257 „Dėl techninių normų TN 01:1998 patvirtinimo“;

11.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 515 „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų veiklos apskaitos ir atskaitomybės tvarkos“;

11.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymas Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“;

11.10. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 69 „Dėl techninio reglamento „Asmeninės apsauginės priemonės“ patvirtinimo“;

11.11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymas Nr. 591/640 „Dėl Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“;

11.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. V-450 „Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“;

11.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymas Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“;

11.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-791 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 50:2016 „Visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“ patvirtinimo“;

11.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“;

11.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 5 d. įsakymas Nr. V-946 „Dėl Užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

11.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ patvirtinimo“;

11.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymas Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir / ar pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“;

11.19. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. V-55 „Dėl Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo patvirtinimo“;

11.20. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymas Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“;

11.21. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. V-632 „Dėl Leidimų-higienos pasų išdavimo taisyklių patvirtinimo“;

11.22. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. V-82 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 118:2011 „Apgyvendinimo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“;

11.23. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymas Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“;

11.24. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. V-964 „Dėl Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

III SKYRIUS
SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

12. Šioje higienos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

12.1. **Mokymo klasė** – mokyklos patalpa, skirta ugdymo programai vykdyti.

12.2. **Mokymo kabinetas** – ugdymo programai vykdyti skirta mokyklos patalpa su įrenginiais praktikos ir tiriamiesiems darbams.

12.3. Kitos šioje higienos normoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme [11.1], Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatyme [11.2], Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ [11.6], 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo, iš dalies keičiančiame ir panaikinančiame direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiančiame Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 [11.3].

IV SKYRIUS
SKLYPO ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

13. Mokyklos sklypo dydis turi būti nustatomas atsižvelgiant į planuojamą mokinių skaičių. Minimali neužstatyta sklypo dalis (kvadratiniais metrais), skirta mokinių poilsiui (pvz., želdiniams, takams, poilsio aikštelėms), apskaičiuojama taip: planuojamas mokinių skaičius padauginamas iš 4

ir pridedama 1200. Į šį plotą neįskaičiuojamos sporto aikštelės, nurodytos šios higienos normos 15 ir 16 punktuose.

14. Mokyklos sklype turi būti įrengtos vietos dviračiams laikyti.

15. Mokyklos, planuojamos daugiau kaip 1 000 mokinių, sklype turi būti įrengta:

15.1. ne mažesnė kaip 3 000 kv. m futbolo aikštelė;

15.2. ne mažesnė kaip 800 kv. m universali aikštelė lengvosios atletikos rungtims bei komandinėms sporto šakoms (pvz., krepšiniui, tinkliniui, kitiems sportiniams žaidimams) (toliau – universali aikštelė);

15.3. bėgimo takas.

16. Mokyklos, planuojamos iki 1 000 mokinių, sklype turi būti įrengta ne mažesnė kaip 2 000 kv. m universali aikštelė.

17. Futbolo aikštelė, universali aikštelė, bėgimo takas turi būti įrengti iš tos mokyklos pastato pusės, kurioje nėra mokymo klasių ir mokymo kabinetų.

18. Futbolo aikštelė, universali aikštelė, bėgimo takas turi būti padengti neslidžia saugia danga. Kūno kultūros pratyboms naudojami įrenginiai turi būti patikimai sutvirtinti, techniškai tvarkingi, išdėstyti saugiu atstumu, nekelti pavojaus mokinių sveikatai ir gyvybei.

19. Ūkinėms reikmėms skirtoje aikštelėje turi būti talpos buitinėms atliekoms su sandariai uždaromais dangčiais.

20. Tamsiu paros metu mokyklos darbo laiku visi mokiniams skirti įėjimai į mokyklos pastatą turi būti apšviesti.

V SKYRIUS
PATALPŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

21. Triukšmas ir vibracija ugdymo proceso metu mokymo patalpose turi neviršyti teisės aktuose [11.14, 11.23] nustatytų ribinių dydžių.

22. Mokymo klasės ir mokymo kabinetai, kuriuose vyksta pamokos, reikalaujančios susikaupti ir sutelkti dėmesį, turi būti izoliuotos nuo patalpų, kuriose vyksta kūno kultūros pratybos, muzikos, technologijų pamokos, taip pat nuo patalpų, iš kurių sklinda kvapai.

23. Kiekvienam mokiniui mokymo klasėje turi būti skirta ne mažiau kaip 1,7 kv. m patalpos ploto, o elektronikos, tekstilės mokymo kabinetuose, gamtos mokslų (biologijos, chemijos, fizikos ar bendrajame gamtos mokslų) mokymo kabinete, kuriame atliekami tiriamieji darbai (toliau – gamtos mokslų kabinetas), – 2,4 kv. m, konstrukcinių medžiagų dirbtuvėse, mokomojoje virtuvėje – 3 kv. m.

24. Draudžiama mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose įrengti drabužines.

25. Mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose stalai ir kėdės turi atitikti mokinių ūgį, kad sėdinčių mokinių laikysena būtų taisyklinga (sėdint ant kėdės mokinio kojos per klubo ir kelio sąnarius turi būti sulenktos 90º kampu, visa pėda turi remtis į grindis; stalo aukštis turi būti toks, kad mokiniui dilbį padėjus ant stalo ranka per alkūnės sąnarį būtų sulenkta 90º kampu).

26. Stalai mokymo klasėje ir mokymo kabinete statomi atsižvelgiant į pamokos organizavimo formą. Atstumai tarp stalų turi būti tokie, kad mokiniai galėtų laisvai ir saugiai judėti tarp jų (pasiekti jiems skirtas mokymosi vietas, palikti jas, turėtų pakankamai erdvės kūno padėčiai keisti).

27. Sutrikusios klausos mokinio stalas turi būti vienvietis ir stovėti priešais mokytojo stalą, kad mokinys galėtų matyti mokytojo veidą, kai šis kalba. Specialioje klasėje sutrikusios klausos mokiniai turi sėdėti prie vienviečių stalų, kurie sustatomi puslankiu prieš mokytojo stalą. Aklasis mokinys turi sėdėti prie vienviečio stalo, pritaikyto vadovėliams Brailio raštu pasidėti ir rašymo priemonėms laikyti.

28. Mokykloje esančių stacionarių kompiuterizuotų vietų įrengimo reikalavimai:

28.1. kompiuterių spinduliuojamo elektromagnetinio lauko lygiai turi atitikti teisės akto [11.7] reikalavimus;

28.2. atstumas nuo monitoriaus ekrano iki mokinio akių turi būti ne mažesnis kaip 40 cm;

28.3. stacionari kompiuterizuota vieta turi būti suprojektuota ir įrengta taip, kad mokinys

galėtų laisvai prie jos prieiti, turėtų pakankamai erdvės judėti bei kūno padėčiai keisti;

28.4. stalas ir jo paviršius turi būti toks, kad būtų galima patogiai išdėstyti monitorių, klaviatūrą ir kitus būtinus įrenginius, stalo paviršius turi būti matinis;

28.5. draudžiama prie vieno monitoriaus dirbti (atlikti duomenų įvedimo, tvarkymo operacijas) daugiau kaip vienam mokiniui. Šio higienos normos papunkčio nuostatos netaikomos, kai atliekamos trumpalaikės grupinės užduotys;

28.6. atstumas tarp monitoriaus su katodinių spindulių kineskopu užpakalinio paviršiaus ir kito monitoriaus ekrano turi būti ne mažesnis kaip 2 m, tarp monitoriaus ekranų šoninių paviršių – ne mažesnis kaip 1,2 m.

29. Cheminių medžiagų ir mišinių naudojimas mokykloje:

29.1. mokyklos patalpose ir sklype draudžiama naudoti chemines medžiagas ir mišinius, atitinkančius teisės akte [11.3] nustatytus klasifikavimo kriterijus ir pagal juos priskiriamus 1, 2 ir 3 kategorijos ūmiai toksiškoms, 1A ir 1B kategorijos kancerogeninėms, 1A ir 1B kategorijos mutageninėms, 1A ir 1B kategorijos toksiškai veikiančioms reprodukciją, 1 kategorijos specifiškai toksiškoms konkrečiam organui po vienkartinio poveikio, 1 kategorijos specifiškai toksiškoms konkrečiam organui po kartotinio poveikio cheminėms medžiagoms ir mišiniams;

29.2. gamtos mokslų kabinetuose, kuriuose atliekami tiriamieji darbai su cheminėmis medžiagomis ir mišiniais, turi būti:

29.2.1. visų juose laikomų cheminių medžiagų ir mišinių sąrašas ir jų saugos duomenų lapai;

29.2.2. cheminės medžiagos ir mišiniai laikomi teisės akto [11.3] nustatyta tvarka paženklintose talpose mokiniams neprieinamose vietose;

29.2.3. užtikrinta nuolatinė ir efektyvi oro kaita;

29.3. cheminės medžiagos ir mišiniai naudojami ugdymo proceso metu tik prižiūrint mokytojui ar kitam mokyklos vadovo nustatyta tvarka paskirtam mokyklos darbuotojui. Mokiniai, atliekantys tiriamuosius darbus su cheminėmis medžiagomis ir mišiniais, turi dėvėti asmenines apsaugines priemones. Asmeninės apsauginės priemonės parenkamos atsižvelgiant į saugos duomenų lapuose pateiktą informaciją. Mokiniams skirtos asmeninės apsauginės priemonės turi būti paženklintos CE ženklu ir atitikti teisės akte [11.10] nustatytus saugos ir sveikatos reikalavimus;

29.4. jeigu gamtos mokslų kabinete numatyta vykdyti tiriamuosius darbus su cheminėmis medžiagomis ir mišiniais, kuriuos atliekant išsiskiria pavojingos dujos ar garai, turi būti įrengta traukos spinta. Traukos spintoje turi būti išlaikytas gamintojo rekomenduojamas oro srauto įtekėjimo greitis. Jei gamintojo instrukcijos nėra, per 50 cm pravertą traukos spintos slankiojamojo lango angą vidutinis oro srauto įtekėjimo greitis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m/s.

30. Konstrukcinių medžiagų dirbtuvės:

30.1. darbastaliai turi būti sustatyti taip, kad mokinys galėtų laisvai prie jų prieiti, turėtų pakankamai erdvės judėti ir saugiai atlikti technologines operacijas;

30.2. turi būti įrengtos spintelės, stovai arba lentynos įrankiams laikyti;

30.3. prie kiekvieno darbastalio turi būti įrengta vieta atsisėsti;

30.4. prie metalo apdirbimo darbastalių turi būti įrengti apsauginiai tinkleliai, jei ant jų atliekamų technologinių operacijų metu gali atskilti apdorojamos medžiagos skeveldros;

30.5. grindų danga turi būti nelaidi elektros srovei arba prie elektrinių įrengimų (pvz., staklių) turi būti elektros srovei nelaidūs kilimėliai;

30.6. turi būti įrengta plautuvė;

30.7. prie plautuvės turi būti asmens higienos priemonių (muilo, vienkartinių rankšluosčių ar rankų džiovintuvas).

31. Konstrukcinių medžiagų dirbtuvės įrengiamos naudojant triukšmą mažinančias priemones.

32. Mokomojoje virtuvėje turi būti:

32.1. šaldytuvas;

32.2. viryklė;

32.3. spintelė ar lentynos maistui ir indams bei įrankiams laikyti;

32.4. stalas, maisto produktams apdoroti ir maistui ruošti, kurio paviršius turi būti iš korozijai atsparių medžiagų, lygus, lengvai valomas ir, jei būtina, – gali būti dezinfekuojamas;

32.5. indai ir įrankiai;

32.6. plautuvė;

32.7. šiukšlių dėžė;

32.8. prie plautuvės turi būti asmens higienos priemonių (muilo, vienkartinių rankšluosčių ar rankų džiovintuvas).

33. Konstrukcinių medžiagų dirbtuvėse, mokomojoje virtuvėje:

33.1. mokiniai turi dirbti vilkėdami tinkamo dydžio darbine apranga (individualus chalatas, prijuostė ar pan.);

33.2. jei įrengiamos pakabinamos spintelės ar lentynos, jos turi būti mokiniams pasiekiamame aukštyje.

34. Mokykloje atsižvelgiant į planuojamą mokinių skaičių turi būti įrengiama viena arba daugiau sporto salių. Minimalus bendras sporto salių plotas (kvadratiniais metrais) apskaičiuojamas padauginus planuojamą mokinių skaičių iš 0,9.

35. Prie sporto salės atskirai moterims ir vyrams turi būti įrengti:

35.1. persirengimo kambariai;

35.2. dušai (jei dušo patalpoje įrengtos kelios dušo galvutės, jos turi būti atskirtos pertvaromis);

35.3. tualetai.

36. Persirengimo kambariai turi tiesiogiai jungtis su dušų ir tualetų patalpomis.

37. Persirengimo kambariuose kiekvienam pamokoje dalyvaujančiam mokiniui turi būti įrengtos kabyklos arba spintelės drabužiams.

38. Kūno kultūros pratybų metu vienam mokiniui sporto salėje turi būti skirtas ne mažesnis kaip 8,5 kv. m plotas.

39. Sporto salėje turi būti tik kūno kultūros pratyboms reikalinga įranga ir inventorius. Neturi būti pašalinių daiktų ar sugadintos įrangos, galinčios kelti pavojų mokinių sveikatai.

40. Sporto salėje radiatoriai turi būti apsaugoti nuo galimo susidūrimo, įrengiant saugos priemones. Sporto salėje, kurioje naudojamos pagalbinės priemonės (inventorius), galinčios kliudyti langą ar šviestuvą (pvz., kamuoliai ir pan.), langai ir šviestuvai turi būti apsaugoti nuo dužimo.

41. Kiekviename mokyklos aukšte turi būti įrengti tualetai, atskirai moterims ir vyrams. Tualetų išorinės durys neturi būti priešais mokymo klasių ir mokymo kabinetų duris.

42. Tualetuose kabinos turi būti įrengtos su rakinamomis ar užkabinamomis durimis. Tualeto patalpoje turi būti praustuvas ir asmens higienos priemonių (tualetinio popieriaus, muilo, vienkartinių rankšluosčių ar rankų džiovintuvas).

43. Sanitarinių įrenginių skaičius skaičiuojamas pagal planuojamą mokinių skaičių ir turi būti ne mažesnis kaip:

43.1. 1 praustuvas trisdešimčiai mokinių;

43.2. 1 unitazas dvidešimčiai mokinių (trisdešimčiai vyrų gali būti įrengiamas 1 unitazas ir 1 pisuaras);

43.3. 1 dušo ragelis penkiems mokiniams persirengimo kambaryje prie sporto salės.

44. Visi sanitariniai įrenginiai turi būti veikiantys ir techniškai tvarkingi.

45. Mokyklos patalpų grindų danga turi būti neslidi, lygi (nekelti kritimo rizikos užkliuvus), lengvai valoma drėgnu būdu ir atspari valymo priemonėms. Tualetų ir dušų sienos ir grindys turi būti padengtos drėgmei ir dezinfekcinėms medžiagoms atsparia danga.

46. Grindų aukščio pokyčiai turi būti pažymėti įspėjamaisiais ženklais arba kontrastinga spalva.

47. Mokykloje, skirtoje regos sutrikimų turintiems mokiniams, laiptų, turėklų, grindų dangos, durų spalva turi būti kontrastinga sienų spalvai.

VI SKYRIUS

APŠVIETIMO REIKALAVIMAI

48. Natūralaus apšvietimo reikalavimai:

48.1. tiesioginis natūralus apšvietimas turi būti mokymo klasėse, mokymo kabinetuose, išskyrus specialios paskirties mokymo kabinetus, kuriuose dėl naudojamų technologijų natūralaus apšvietimo negalima įrengti, sporto salėse, koridoriuose, skirtuose mokinių poilsiui tarp pamokų;

48.2. mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose natūralios apšvietos koeficientas turi būti ne mažesnis kaip 1,5 proc. toliausiai nuo lango nutolusiame taške;

48.3. jei mokymo klasės ar mokymo kabineto plotis yra didesnis kaip 6 m, natūralus apšvietimas turi būti iš abiejų patalpos pusių;

48.4. mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose, apšviečiamuose tiesioginiais saulės spinduliais, turi būti įrengtos užuolaidos, žaluzės ar kitos apsaugos nuo saulės priemonės.

49. Dirbtinio apšvietimo reikalavimai:

49.1. bendras dirbtinis apšvietimas turi būti įrengtas visose mokyklos patalpose. Mokyklos patalpų dirbtinės apšvietos mažiausios ribinės vertės pateiktos šios higienos normos lentelėje;

Lentelė. Patalpų dirbtinės apšvietos mažiausios ribinės vertės

Eil. Nr.	**Patalpos pavadinimas**	**Apšvieta, lx**	**Paviršius, kuriam taikoma apšvieta**
1	2	3	4
1.	Mokymo klasė, mokymo kabinetas	300	stalo horizontalus paviršius
		500	lentos vertikalus paviršius
2.	Gamtos mokslų kabinetas, konstrukcinių medžiagų dirbtuvės, elektronikos mokymo kabinetas, mokomoji virtuvė, tekstilės mokymo kabinetas, skaitykla	500	stalo horizontalus paviršius
3.	Informacinių technologijų mokymo kabinetas	300	stalo horizontalus paviršius
		100	monitoriaus vertikalus paviršius
4.	Sporto salė	300	ant grindų paviršiaus
5.	Aktų salė	200	ant grindų paviršiaus
6.	Persirengimo kambarys, drabužinė, tualetas, dušas	200	ant grindų paviršiaus
7.	Laiptinė	150	ant grindų paviršiaus
8.	Koridorius	100	ant grindų paviršiaus

49.2. dirbtiniam apšvietimui turi būti naudojami šviestuvai, vienodai išsklaidantys šviesą;

49.3. prie staklių ir siuvimo mašinų turi būti numatytas ir vietinis dirbtinis apšvietimas;

49.4. bendram dirbtiniam apšvietimui mokyklos patalpose turi būti naudojamos lempos, kurių bendrasis spalvų atgavos rodiklis ne mažesnis kaip 80;

49.5. mokymo klasėse, kuriose mokosi silpnaregiai mokiniai, bendro dirbtinio apšvietimo sistemos apšvieta turi būti ne mažesnė kaip 500 lx, o esant gydytojo rekomendacijai, turi būti papildomai įrengtas vietinis dirbtinis apšvietimas.

VII SKYRIUS
MIKROKLIMATO IR VĖDINIMO REIKALAVIMAI

50. Mokyklos pastate ir (ar) patalpose turi būti suprojektuotos ir įrengtos tokios mikroklimato bei oro kokybės parametrus palaikančios ir reguliuojančios šildymo, vėdinimo ir (ar) oro kondicionavimo sistemos, kad jose būtų galima palaikyti šios higienos normos nustatytus mikroklimato bei teisės akto [11.17] nustatytus oro kokybės parametrus.

51. Mokyklos patalpų mikroklimato reikalavimai:

51.1. mokymo klasėse, mokymo kabinetuose, aktų salėje oro temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 18 °C ir šaltuoju metų laikotarpiu ne aukštesnė kaip 22 °C, o šiltuoju metų laikotarpiu ne aukštesnė kaip 28 °C;

51.2. sporto salėje oro temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 15 °C ir šaltuoju metų laikotarpiu ne aukštesnė kaip 17 °C, o šiltuoju metų laikotarpiu ne aukštesnė kaip 24 °C;

51.3. persirengimo kambariuose, dušuose oro temperatūra turi būti ne žemesnė kaip 20 °C;

51.4. nevykstant pamokoms oro temperatūra šildymo sezono metu mokyklos patalpose turi būti ne žemesnė kaip 15 °C;

51.5. santykinė oro drėgmė šaltuoju metų laikotarpiu mokyklos patalpose turi būti 35–60 proc., šiltuoju metų laikotarpiu – 35–65 proc.;

51.6. oro judėjimo greitis šaltuoju metų laikotarpiu mokyklos patalpose turi būti ne didesnis kaip 0,15 m/s, šiltuoju – ne didesnis kaip 0,25 m/s;

51.7. mokyklos patalpose temperatūrų skirtumas 1,1 m ir 0,1 m aukštyje nuo grindų turi būti ne didesnis kaip 3 °C.

52. Mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose turi būti užtikrinta natūralaus vėdinimo per atidaromus langus galimybė. Mokymo klasės ir mokymo kabinetai, kuriuose neįrengta mechaninio vėdinimo sistema, turi būti išvėdinami po kiekvienos pamokos.

53. Konstrukcinių medžiagų dirbtuvėse prie staklių ir mechanizmų, kuriais dirbant išsiskiria šiluma ir dulkės, mokomosiose virtuvėse prie viryklių turi būti numatyta vietinė ištraukiamoji ventiliacija.

54. Mokymo klasėse ir mokymo kabinetuose vidutinė anglies dvideginio (CO_2) koncentracija, išmatuota laikotarpiu nuo pamokų pradžios iki pamokų pabaigos, neturi viršyti 2745 mg/m^3 (1500 ppm). Vienkartinė didžiausia leidžiama anglies dvideginio (CO_2) koncentracija šių patalpų ore yra 9000 mg/m^3 (5000 ppm).

VIII SKYRIUS
VANDENS TIEKIMO REIKALAVIMAI

55. Tiekiamas šaltas ir karštas vanduo turi atitikti teisės akte [11.13] nustatytus saugos ir kokybės reikalavimus.

56. Šaltas vanduo turi būti tiekiamas į:

56.1. gamtos mokslų kabinetus, kuriuose atliekami tiriamieji darbai su cheminėmis medžiagomis ir mišiniais;

56.2. konstrukcinių medžiagų dirbtuves;

56.3. dailės kabinetus.

57. Karštas ir šaltas vanduo turi būti tiekiamas į:

57.1. maisto tvarkymo patalpas;

57.2. mokomąją virtuvę;

57.3. prausyklą prie valgyklos;

57.4. dušus;

57.5. tualetus;

57.6. sveikatos kabinetą.

IX SKYRIUS

PATALPŲ IR ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS REIKALAVIMAI

58. Mokyklos patalpos, įrenginiai ir kitas inventorius turi būti švarūs.
59. Ant patalpų sienų, lubų neturi būti matomų pelėsių.

60. Esant susirgimų aplinkos kenksmingumas privalomai šalinamas teisės akto [11.16] nustatyta tvarka.
61. Mokykloje kenkėjų kontrolė turi būti vykdoma teisės akto [11.19] nustatyta tvarka.
62. Valymo ir dezinfekcijos priemonės turi būti naudojamos pagal paskirtį ir gamintojų nurodytas naudojimo instrukcijas. Tualeto, dušo patalpų ir įrangos paviršių dezinfekcijai naudojami teisės akto [11.4] nustatyta tvarka autorizuoti biocidiniai produktai. Dušo patalpų grindys, dušo patalpose esantys kilimėliai (jeigu yra) valomi ir dezinfekuojami fungicidiniu (grybelio sukėlėjus naikinančiu) poveikiu pasižyminčiomis priemonėmis.
63. Tualeto valymo inventorius turi būti paženklintas ir laikomas atskirai nuo kitų patalpų valymo inventoriaus.
64. Valymo priemonės ir biocidiniai produktai turi būti laikomi saugiai, tam skirtoje vietoje. Mokomosiose virtuvėse valymo priemonės ir biocidiniai produktai laikomi spintelėje, atskirai nuo maisto produktų, indų ir įrankių. Draudžiama skirti mokiniams naudoti valymo priemones ir biocidinius produktus, skirtus profesionaliesiems naudotojams.
65. Draudžiama atlikti profilaktinį aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinsekciją, deratizaciją) ar remonto darbus mokiniams esant patalpoje. Mokyklos patalpos, kuriose atliekami remonto darbai, turi būti izoliuotos nuo kitų patalpų.

X SKYRIUS
MOKINIŲ UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO REIKALAVIMAI

66. Per dieną 1 klasėje negali būti daugiau kaip 5 pamokos, 2–4 klasėse – 6 pamokos, 5–10 klasėse, gimnazijos I–IV klasėse – 7 pamokos.
67. Pamokos trukmė 1 klasėje gali būti ne ilgesnė kaip 35 min., kitose klasėse – 45 min. Jeigu ugdymo procesas yra organizuojamas kitokia mokymosi forma (projekto, didaktinio žaidimo, kūrybinio darbo ar kt.), nepertraukiamas mokymosi laikas gali būti koreguojamas, tačiau nepertraukiamo mokymosi trukmė neturi būti ilgesnė kaip 90 min. Šio punkto nuostatos netaikomos mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimams (brandos egzaminams ir kitiems mokymosi pasiekimų patikrinimo būdams), vykdomiems pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą.
68. Pertraukos skiriamos mokiniams pailsėti, pavalgyti, jų fiziniam aktyvumui. Pertraukų trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 10 min. Būtina viena ilgoji 30 min. pertrauka arba dvi pertraukos po 20 min., skirtos pietums. Pritarus mokyklos tarybai pertraukų trukmė gali būti koreguojama, tačiau pertrauka negali būti trumpesnė kaip 5 min., o pertraukoms per dieną 1–4 klasėse turi būti skiriama ne mažiau kaip 1 val. 10 min., 5–10 klasėse, I–IV gimnazijos klasėse – 1 val. 20 min.
69. Pamokos pirmoje pamainoje turi būti pradedamos ne anksčiau kaip 8 val. ir ne vėliau kaip 9 val.
70. Antroje pamainoje pamokas galima pradėti atsižvelgiant į mokyklos galimybes, bet jas būtina baigti ne vėliau kaip 19 val.
71. Mokyklai dirbant dviem pamainomis, 1–4, 10 klasių, gimnazijos II–IV klasių mokiniai turi mokytis pirmoje pamainoje.
72. Antroje pamainoje mokiniai gali mokytis ne ilgiau kaip vienus mokslo metus, po to būtina ne trumpesnė kaip vienų mokslo metų pertrauka, mokantis pirmoje pamainoje.
73. Mokiniams, kurie mokosi pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programas, ugdymo procesas organizuojamas mokyklos nustatyta tvarka.
74. Kūno kultūros pratybos lauke gali būti organizuojamos esant ne žemesnei kaip minus

8 °C temperatūrai (mokiniams vilkint tinkamą sportinę aprangą ir avint tinkamą avalynę). Oro užterštumui kietosiomis dalelėmis viršijus teisės akto [11.11] leistiną lygį bei esant nepatenkinamoms sąlygoms sporto aikštynuose (esant šlapiai ir (ar) slidžiai aikštelių paviršiaus dangai) kūno kultūros pratybos negali vykti lauke.

75. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo užtikrina, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų tik teisės akto [11.9] nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a) [11.15], išduotą ne anksčiau kaip prieš metus. Naujoje mokykloje pradėję mokytis mokiniai vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a) turi pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. Šio punkto nuostatos netaikomos ligoninių mokykloms.

_____

NUODINGŲJŲ AUGALŲ, DRAUDŽIAMŲ SODINTI IR AUGINTI MOKYKLOS SKLYPE BEI PATALPOSE, SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Augalas / augalų rūšys	Lotyniškas pavadinimas
1	2	3
1.	Amerikinė fitolaka	*Phytolacca americana*
2.	Baltažiedė robinija	*Robinia pseudoacacia*
3.	Barščiai	*Heracleum spp.*
4.	Brugmansijos	*Brugmansia spp.*
5.	Čemeriai	*Veratrum spp.*
6.	Darželinis pupmedis	*Laburnum anagyroides*
7.	Drignės	*Hyoscyamus spp.*
8.	Durnaropės	*Datura spp.*
9.	Eleborai	*Helleborus spp.*
10.	Juodžolės	*Actaea spp.*
11.	Kukmedžiai	*Taxus spp.*
12.	Kurpelės	*Aconitum spp.*
13.	Ligustrai	*Ligustrum spp.*
14.	Oleandrai	*Nerium spp.*
15.	Ožekšniai	*Euonymus spp.*
16.	Paprastasis ricinmedis	*Ricinus communis*
17.	Paprastasis žalčialunkis	*Daphne mezereum*
18.	Paprastoji pakalnutė	*Convallaria majalis*
19.	Paukštpienės	*Ornithogalum spp.*
20.	Pentiniai	*Delphinium spp.*
21.	Rododendrai	*Rhododendron spp.*
22.	Rudeninis vėlyvis	*Colchicum autumnale*
23.	Rusmenės	*Digitalis spp.*
24.	Scylės	*Scilla spp.*
25.	Pieriai	*Pieris spp.*
26.	Tabakas	*Nicotiana spp.*
27.	Tinūtrai	*Adenium spp.*

Eil. Nr.	Augalas / augalų rūšys	Lotyniškas pavadinimas
28.	Vaistinė skopolija	*Scopolia carniolica*
29.	Vaistinė šunvyšnė	*Atropa belladona*